

24 listopada 2019 r.

~~Sejm~~~~Rzeczypospolitej Polskiej~~

Minister
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Szanowni Państwo,

Zwracamy się do Państwa z petycją w sprawie podjęcia stosownych czynności legislacyjnych zmierzających do wzmocnienia kompetencji i uzbrojenia straży gminnych w Polsce w celu doprowadzenia do zrównania tychże kompetencji oraz uzbrojenia do takich, które posiada Policja.

Wprawdzie utrzymywanie funkcjonowania Policji jest jednym z obowiązków powiatu, zaś istnienie straży gminnej zależy od woli władz samorządu gminnego, jednak zarówno jedna, jak i druga formacja powinna być wyposażona w właściwe kompetencje i uzbrojenie, tak aby móc skutecznie chronić bezpieczeństwo mieszkańców gmin. To właśnie Straż Gminna powinna być podstawową jednostką obronną w samorządzie terytorialnym, właśnie ze względu na podległość władzom gminnym, a więc w ośrodku możliwie najbliższym obywatelom (zgodnie z zasadą decentralizacji i subsydiarności). Słabsze uposażenie w odpowiednie środki techniczne straży miejskiej czyni ją mniej przydatną w zwalczaniu przestępczości w porównaniu z policją. Zrównanie uzbrojenia i kompetencji straży gminnych z uzbrojeniem i kompetencjami policji spowodowałoby stworzenie skuteczniejszych metod działania w celu ochrony bezpieczeństwa mieszkańców j. s. t.

Należy zauważyć, że współcześnie straż gminna w Polsce kojarzy się raczej głównie z wystawianiem mandatów kierowcom samochodów za złe parkowanie pojazdów oraz dla drobnych handlarzy za handel w niedozwolonym miejscu, aniżeli z jakimiś poważniejszymi działaniami w zakresie zapewnienia ludziom bezpieczeństwa lub ochrony porządku publicznego. Do niedawna domeną straży gminnych była również obsługa fotoradarów usytuowanych w granicach gmin i ściąganie mandatów za przekroczenie dozwolonej prędkości, ale kompetencja ta została zlikwidowana. Art. 10 ust. 1 ustawy o strażach gminnych stanowi, że *straż wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego*. Ponadto w art. 11 ust. 1 ww. ustawy doprecyzowane zostały zadania straży, gdzie wymieniony jest znacznie szerszy zakres kompetencji straży. Tymczasem wykonywanie powyższych czynności związanych z wystawianiem mandatów nie tyle służy ochronie porządku publicznego, co zasadniczo ma na celu zasilenie kasy gminy. Przy czym taki sposób przysparzania dochodów gminie nie wydaje się

2019 -11- 25

215310

efektywny, gdyż pociąga za sobą znaczne koszty, często niewspółmierne do uzyskiwanych efektów finansowych.

Co istotne, coraz więcej gmin w Polsce decyduje się na likwidację straży gminnych (w ciągu ostatnich 5 lat zniknęło w Polsce aż 100 oddziałów straży gminnych, obecnie straż gminna funkcjonuje w zaledwie około 19% gmin w Polsce). Ponadto należy wspomnieć również o niedawnym poselskim projekcie ustawy o uchyleniu ustawy o strażach gminnych, który zakładał likwidację straży gminnych oraz przejęcie ich kompetencji w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego przez Policję. Wprawdzie projekt ten został odrzucony przez Sejm, ale fakt przedstawienia proponowanych zmian świadczyć może o kształtujących się tendencjach dotyczących straży gminnych. Wynikać to może przede wszystkim z faktu słabego uzbrojenia oraz wąskich kompetencji przyznanych przez ustawę w celu ochrony bezpieczeństwa publicznego. Uboga w kompetencje i słabo uzbrojona straż gminna jest niejednokrotnie postrzegana jako nieefektywny organ, który generuje duże koszty, nieadekwatne do korzyści, które czerpią gminy i społeczności lokalne. Możliwość wyposażenia strażnika gminnego w broń palną lub inne środki przymusu bezpośredniego tylko w szczególnych sytuacjach sprawia, że w wielu sytuacjach znajduje się on w znacznie gorszej sytuacji niż policjant, mimo wykonywania podobnych zadań. Tymczasem Policja boryka się z brakami kadrowymi. W przypadku zwiększenia kompetencji i uzbrojenia strażników gminnych, straże gminne mogłyby z powodzeniem wspierać w sposób w pełni wartościowy zadania wykonywane przez Policję i służyć społeczeństwu zgodnie z jego oczekiwaniami.

W związku z powyższym zwracamy się z uprzejmą prośbą o wnikliwą analizę funkcjonowania straży gminnych w Polsce w ostatnich latach i rozważenie zasadności naszej petycji, która ma na celu z jednej strony ochronę istnienia instytucji straży gminnej, a z drugiej strony nadanie właściwej użyteczności wynikającej z powołania straży miejskich i gminnych w podstawowych jednostkach samorządu terytorialnego. W tym celu uważamy za stosowne podjęcie odpowiednich działań legislacyjnych zmierzających do tego, aby straże gminne miały skuteczniejsze instrumenty do jak najefektywniejszego chronienia bezpieczeństwa mieszkańców gmin i utrzymania w nich porządku publicznego, co byłoby zgodne z oczekiwaniami społecznymi.

Z poważaniem